

Szanowni Czytelnicy,

Rok 2018 jest rokiem jubileuszowym, w którym setna rocznica odzyskania przez Polskę niepodległości łączy się z obchodami 100-lecia polskiej polityki społecznej. Roczniczy towarzyszą konferencje, wystawy i publikacje podsumowujące osiągnięcia polskiej polityki społecznej, również wobec osób z niepełnosprawnościami. To czas, który motywuje do zadawania ważnych pytań o przyszłe kierunki wspierania osób z niepełnosprawnościami. W tym kontekście zachęcam Państwa do rozpoczęcia lektury bieżącego numeru Kwartalnika od wywiadu z Krzysztofem Michałkiewiczem, Sekretarzem Stanu w MRPiPS oraz Pełnomocnikiem Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, który analizuje dotychczasowe dokonania i wskazuje przyszłe kierunki działań podejmowanych przez rząd, samorządy i instytucje na rzecz osób niepełnosprawnych, tak aby miały one szansę na pełne i aktywne życie.

Ważnymi obszarami, w istotny sposób wpływającymi na życie osób z niepełnosprawnościami, są: kompleksowa rehabilitacja, edukacja i dostępność. Integralną część kompleksowej rehabilitacji stanowi terapia zajęciowa. Poziom wykształcenia terapeutów zajęciowych różni się jednak w poszczególnych krajach Europy. Artykuł „Studia magisterskie w zakresie Terapii Zajęciowej w Republice Czeskiej” opisuje rozwój kształcenia w dziedzinie terapii zajęciowej oraz możliwości pracy i rozwoju zawodowego absolwentów tego kierunku studiów. W polskim systemie kształcenia, w tym podyplomowego, dotychczas brakowało kierunku łączącego holistycznie kompetencje specjalisty ds. zarządzania rehabilitacją. Tę lukę mają wypełnić studia podyplomowe „Specjalista ds. zarządzania rehabilitacją”, realizowane w ramach unijnego projektu „Wdrożenie nowego modelu kształcenia specjalistów ds. zarządzania rehabilitacją – jako element systemu kompleksowej rehabilitacji w Polsce”, którego liderem jest PFRON. Celem studiów jest wykształcenie m.in. 200 absolwentów, których zadaniem będzie zarządzanie procesem rehabilitacji.

Specjalista ds. zarządzania rehabilitacją stanowi nieodłączną część interdyscyplinarnych zespołów w instytucjach związanych z prewencją, ubezpieczeniami wypadkowymi i pomocą w powrocie na rynek pracy osobom, które stały się niezdolne do pracy na skutek wypadku przy pracy. System ubezpieczenia wypadków przy pracy i powrotu do pracy został opisany na przykładzie państw w regionie Azji i Pacyfiku. Szczególnie cenne jest doświadczenie południowokoreańskie, rozpatrywane pod kątem zapewnienia stabilności finansowej, sposobu zarządzania, obniżania kosztów funkcjonowania, ale też możliwości rozbudowy systemu ochrony bezpieczeństwa i zdrowia pracowników. W Polsce PFRON (jako lider) oraz ZUS i CIOP-PIB realizują obecnie wspólny projekt UE, w ramach którego zostanie wypracowany i przetestowany model kompleksowej rehabilitacji, ułatwiającej podjęcie lub powrót do aktywności społecznej lub zawodowej osób

z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Przykład południowokoreański można potraktować jako wzór dobrej praktyki, gdyż w Polsce od lat 90. XX w. zaprzestano prowadzenia interdyscyplinarnej rehabilitacji, łączącej rehabilitację medyczną, zawodową i społeczną, której celem jest osiągnięcie jak najwyższej niezależności osób, które nie mogą kontynuować lub podejmować się pełnienia ról społecznych oraz aktywności zawodowej.

W obliczu wzrastającego zapotrzebowania na opiekę wytchnieniową czy długoterminową nad osobami niesamodzielnymi ze względu na niepełnosprawność czy na wiek, potencjał wykorzystania nowoczesnych technologii w obszarze opieki i medycyny dostrzegają autorzy artykułu „Teleopieka jako skuteczne rozwiązanie w obliczu zjawiska wzrastającego zapotrzebowania na opiekę długoterminową”. Z kolei motywację pracowników z niepełnosprawnością zatrudnionych w branży IT analizują autorzy badania, którego celem było uzyskanie informacji na temat istotności motywatorów z punktu widzenia pracownika pełnosprawnego i pracownika z niepełnosprawnością.

Innowacyjną koncepcję lekkiej i taniej bionicznej protezy ludzkiej dłoni oraz autorski mechanizm poruszania palcami prezentuje artykuł „Proteza ludzkiej dłoni – prototyp i analiza numeryczna”. Autor zwraca uwagę zarówno na problem tworzenia protez rąk, jak i na problem ich dostępności cenowej. Tymczasem dzięki rozwojowi współczesnej nauki i techniki w medycynie utrata ręki nie musi oznaczać niepełnosprawności.

Polecam Państwu wnikliwą lekturę bieżącego numeru Kwartalnika i mam nadzieję, że zebrane teksty pozwolą Państwu pogłębić wiedzę na temat rozwiązywania problemów związanych z niepełnosprawnością, zarówno poprzez zapoznanie się z zagranicznymi doświadczeniami w zakresie kształcenia specjalistów ds. zarządzania rehabilitacją oraz w zakresie przywracania zdolności do pełnienia ról społecznych i zawodowych w ramach rehabilitacji kompleksowej, jak również poprzez analizę możliwości wykorzystania nowoczesnych technologii i w zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, i w opiece nad nimi, kończąc na osiągnięciach polskich młodych naukowców w zakresie poprawy dostępności.

Z życzeniami ciekawej lektury

Dorota Habich

p.o. Prezesa Zarządu PFRON

Przewodnicząca Międzynarodowej Rady Programowej